

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

48

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

BRNO 2007

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Rutt kay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balázs Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Blanka Veselá

Technická redakce
Technical Editors

Dana Gregorová

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

48, 2007

90270/09

Obrázek na obálce
Cover illustration

Jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-83-4

Copyright © 2007 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Kniha byla vydána s přispěním Akademie věd ČR

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz>

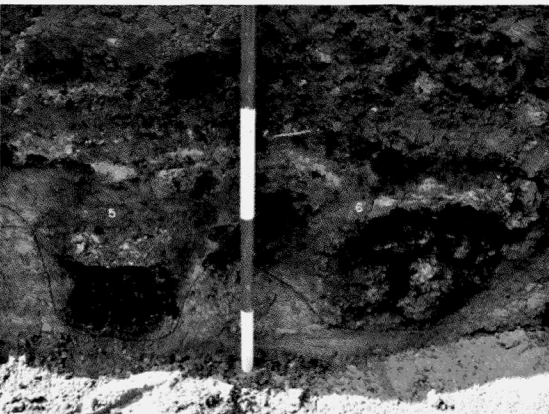
Resumé

Moravský Písek (Bez. Hodonín). Velkomoravská Straže. Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

MRAMOTICE (okr. Znojmo)

Intravilán obce. Doba středo-mladohradištní? Sídliště (železářské pece). Záchraný výzkum.

V rámci dlouhodobě sledované severní větve kanalizace Přímětice – Plenkovice – Mramotice – Kravsko – Žerůrky se podařilo na jižním okraji intravilánu Mramotic nalézt rozsáhlý výrobní objekt s pozůstatky 8 železářských pecí (obr. 97). Celý komplex se nepodařilo prozkoumat, jeho část odkrytá v rýze kanalizace měla minimální rozměry 4 × 2 m. Nístěje peci byly zahloubeny do spraše, případně skalního podloží, a byly vyplněny menšími, ale i velkými kusy železářské strusky se zbytky vápence. Nejtěžší kus strusky vážil kolem 10 kg (obr. 98). Keramický materiál, který by nález přesněji datoval, se nepodařilo nalézt; podle dispozice a velikosti pecí ho můžeme datovat do průběhu raného středověku. V těsném okolí místa nálezů jsou doloženy zdroje železné rudy a zanik-

Obr. 97. Mramotice. Profily železářskými pecemi 5 a 6. Mramotice (Bez. Znojmo). Gesamtansicht der Schnitte der Eisenöfen Nr. 5 und 6.

Obr. 98. Mramotice. Železná struska v peci 3. Mramotice (Bez. Znojmo). Eisenschlacke im Eisenofen 3.

lý lom na vápence, který fungoval do novověku. Nález se nachází na ČR 34-11-16 v měřítku 1 : 10 000 v okolí bodu 27 mm od západní sekční čáry a 186 mm od jižní sekční čáry, v nadmořské výšce 330 m n. m.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Mramotice (Bez. Znojmo). Mittlere/spätere Burgwallzeit? Siedlung. Eisenofen. Rettungsgrabung.

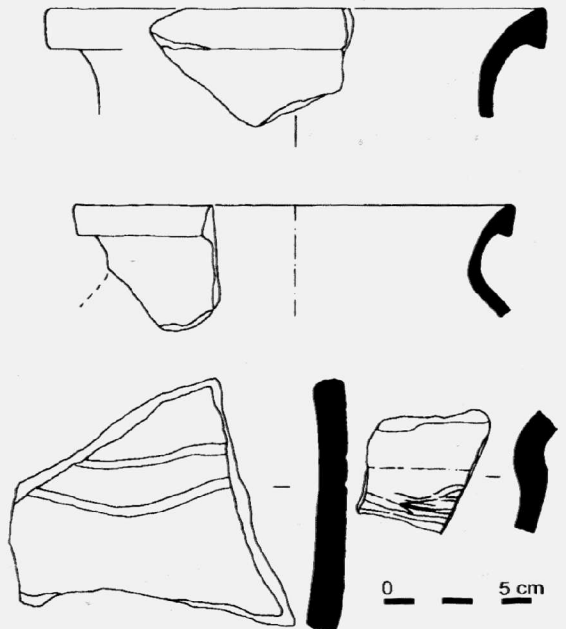
MUTĚNICE (okr. Hodonín)

Ulice Masarykova – Strmá. Středověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

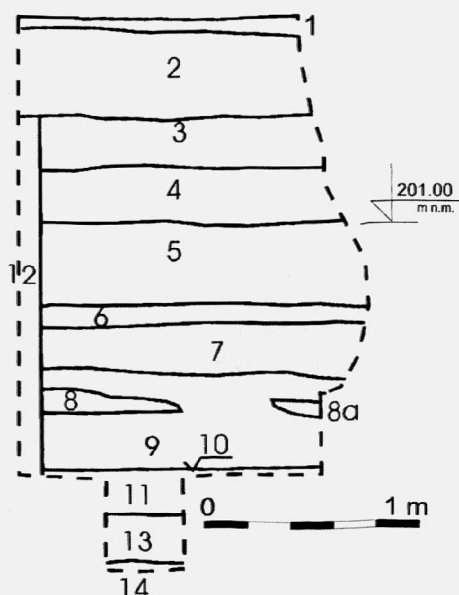
V souvislosti se stavbou vodovodu byly dokumentovány 3 pozitivní archeologické situace. První z nich se nacházela přibližně uprostřed návsi před budovou základní školy, v místech křižovatky ulic Masarykova a Úvoz. Vrstvy s archeologickými nálezy byly dokumentovány na jihovýchodním profilu. Keramika ze 14.–15. století se nacházela již v hloubce 70 cm.

Druhá situace byla zachycena v jižní části Masarykovy ulice před domem čp. 1120. Souvrství obsahovalo nálezy keramiky ze 13.–14. století (obr. 99).

Poslední situace se nacházela v bezejmenné uličce na jihovýchodním okraji obce, východně od křížení ulic Strmá a Farní, v prostoru za domem st. p. č. 754. V protlakové jámě byl dokumentován profil vysoký až 2,6 m (obr. 100). Z vrstev byl získán keramický materiál ze 14.–17. století. Jedná se o důležitý dokumentační bod pro poznání vývoje prostoru nad Strmou ulicí, nedaleko farního kostela sv. Kateřiny. Udušaná podlaha (vr. 10) v hloubce 2,1 m pod současným terénem svědčí o výrazných výškových změnách.

Obr. 99. Mutěnice. Situace 2, výběr keramiky z vrstvy 5. Mutěnice (Bez. Hodonín). Die Lage 2, Auswahl der Keramik aus der Schicht 5.

Obr. 100. Mutěnice. Situace 3, JV profil. Mutěnice (Bez. Hodonín). Die Lage 3, SÖ Schnitt.

Podle indikační skici stabilního katastru se zde již roku 1827 nacházela ulička bez patrných staveb. Zánik objektu je možné klást na základě analýzy keramiky do 16.–17. století, snad v souvislosti s událostmi třicetileté války. O drastických účincích této války vypovídají písemné prameny, v nichž se ještě k roku 1673 zmiňuje v Mutěnicích 62 poustek (Štěpánek 2002, 353). Méně pravděpodobná je možnost, že styková plocha představuje povrch komunikace. Situaci nelze dávat ani do souvislosti s mutěnickou tvrzí vzniklou v pozdním středověku na místě johanitské komendy, která je lokalizovaná do okolí farního kostela (Měřínský 2002, 48).

František Kostrouch

Literatura

- Kostrouch, F. 2006: *Mutěnice, ul. Masarykova, ul. Strmá*. Nálezová zpráva o záchranném archeologickém výzkumu při stavbě vodovodu. Archiv MM Hodonín A-2614.
- Měřínský, Z. 2002: Od dávných věků k branám historie, in: Jan, L. – Štěpánek, V. (ed.), *Mutěnice. Dějiny vinařské obce*. Mutěnice.
- Štěpánek, V. 2002: Obyvatelstvo, in: Jan, L. – Štěpánek, V. (ed.), *Mutěnice. Dějiny vinařské obce*. Mutěnice.

Resumé

Hodonín (Bez. Hodonín). Masarykova – Strmá Strasse. Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLDŘIŠOV (okr. Opava)

„Na plšské cestě“, parc. č. 291/1, 1132, 631, 302. Středověk, novověk. Příkop, sídlištní objekt. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum (č. akce NPÚ Ostrava 43/06) na západním okraji obce v polní trati „Na plšské cestě“ proběhl

Obr. 101. Oldřišov. Pohled na zaoblené nároží středověkého příkopu (k. 508) od jihovýchodu. Oldřišov. Blick auf die abgerundete Ecke des mittelalterlichen Grabens (K. 508) von SO.

v době od září do listopadu 2006 v souvislosti se stavební akcí „Komunikace, inženýrské sítě a ČOV pro zástavbu RD v Oldřišově“. Na skryté ploše byly vedle osady ze starší doby římské dokumentovány také středověké a novověké nálezové situace (popis naleziště – viz kap. Doba římská a stěhování národů).

V severovýchodní části zkoumané plochy, v kontaktu se západním okrajem oldřišovského intravilánu, byla zaznamenána část takřka pravouhlého příkopového ohrazení se zaobleným nárožím (obr. 101). Z ramene příkopu, orientovaného V–Z, tedy rovnoběžně s osou intravilánu obce, byl odkryt úsek dlouhý 65 m, dále byl tento útvar porušen výraznou erozní rýhou, kterou dnes prochází úvozová cesta. Druhé rameno příkopu, navazující S směrem pod úhlem 110°, bylo v rámci skryté plochy odkryto v délce 11 m. Další 72,5 m dlouhý úsek byl již mimo zkoumanou plochu identifikován pomocí ruční vrtné soupravy, jeho průběh zde byl navíc ověřen i bagrovanou sondou. Profil příkopu, který byl zjištěn položením několika řezů, se pohyboval od tvaru vyložené hroty (obr. 102) po mísovitý. Míra zahloubení příkopu dosahovala až 1,0 m, maximální šířka příkopu byla cca 2,0 m.

Datace i funkční interpretace příkopu je obtížná. Ze zkoumané části homogenní ulehle výplně pochází pouze minimum nálezů. Kromě několika fragmentů strusek a jednoho zlomku železného předmětu se jedná o 19 keramických frag-